

Borstonderzoek bij de radioloog

Inleiding

U bent doorverwezen naar de radioloog voor verder onderzoek naar een afwijking in uw borst. Op één ochtend of middag vinden de eerste noodzakelijke onderzoeken plaats. **Het kan echter ook voorkomen dat er aanvullende onderzoeken nodig zijn, waardoor het niet mogelijk is om u binnen één dag de uitslag te geven.** Deze folder geeft u informatie over wat u kunt verwachten bij de radioloog en de onderzoeken die gedaan kunnen worden.

Mammateam polikliniek

De uitvoering van de onderzoeken is in handen van het 'mammateam' ('mamma' is de Latijnse benaming voor 'borst'). Dit multidisciplinaire team is gespecialiseerd in het onderzoek naar borstafwijkingen en bestaat uit:

- **Oncologische mammachirurg:** medisch specialist die gespecialiseerd is in het opereren van patiënten met borstkanker.
- **Gespecialiseerd verpleegkundige:** Verpleegkundige die gespecialiseerd is in de zorg voor en de begeleiding van patiënten met borstkanker.
- **Verpleegkundig specialist:** Op de mammapolikliniek van het Groen Hart Ziekenhuis is een verpleegkundig specialist werkzaam. De verpleegkundig specialist ondersteunt de oncologische mammachirurgen bij het uitvoeren van een aantal taken.
- **Radioloog:** Arts die medische foto's beoordeelt, zoals de röntgenfoto van

de borsten en echografie, om vast te stellen of een lichaamsdeel/orgaan ziek of gezond is.

- **MBB'er:** Medische Beeldvormings- en Bestralingsdeskundige die verantwoordelijk is voor het maken van de medische foto's.
- **Patholoog:** Arts die het afgenomen weefsel of de afgenomen cellen onderzoekt onder de microscoop, om vast te stellen of het materiaal goed- of kwaadaardig is.
- **Nucleair geneeskundige:** Arts die patiënten onderzoekt met behulp van radioactieve stoffen om op medische foto's vast te stellen of een lichaamsdeel/orgaan ziek of gezond is.

Zorgpad fase 1-3: Sneldiagnostiek

Voor patiënten met een afwijking in de borst is een 'zorgpad' ontwikkeld. Dit zorgpad is een serie vaste afspraken over de diagnostiek bij de verdenking op borstkanker. Hierdoor weten u en uw behandelaars in welke fase van het behandeltraject u zich bevindt en sluiten de verschillende onderzoeken goed op elkaar aan.

Het kan voorkomen dat er aanvullende onderzoeken nodig zijn. In dat geval streven wij ernaar de periode van onzekerheid voor u zo kort mogelijk te houden.

Fase 1: Verwijzing naar radioloog
Fase 2: Onderzoeken radioloog

Fase 3:
Uitslag van de
onderzoeken

Afbeelding: Zorgpad afwijking in borst

Fase 1: Verwijzing naar de radioloog

U bent doorverwezen naar de radioloog voor borstonderzoek. De reden voor deze verwijzing is een door uzelf of uw huisarts geconstateerde afwijking in de borst. Dit kan een knobbeltje, zwelling, ingetrokken tepel, vocht uit de tepel, huidveranderingen of een combinatie hiervan zijn. Het is ook mogelijk dat er bij het Bevolkingsonderzoek Borstkanker een afwijking is vastgesteld die verder onderzocht moet worden.

Vorbereiding

Het kan prettig zijn om samen met uw partner of een andere naaste naar het ziekenhuis te komen. In verband met de onderzoeken willen wij u vragen om de dag van uw bezoek geen bodylotion, crème of talkpoeder op uw borsten en in uw oksels te gebruiken. U mag wel gewoon deodorant gebruiken.

Wij vragen u om bij uw eerste bezoek het volgende mee te nemen:

- Legitimatiebewijs (paspoort, rijbewijs of identiteitskaart);
- Zorgverzekeringspas;
- Indien van toepassing verwijsbrief van de huisarts (alleen indien de huisarts deze heeft meegegeven) of de brief van het Bevolkingsonderzoek;
- Lijst met medicijnen die u gebruikt (u kunt eventueel van tevoren een actueel medicatieoverzicht opvragen bij uw apotheek).

Indien u nog niet bent ingeschreven in het ziekenhuis, moet u zich voorafgaand aan het bezoek aan de radioloog in als patiënt. U kunt dit doen door een patiëntenkaart aan te laten maken bij de receptie.

Medicijnen

Voor het borstonderzoek is het belangrijk te weten of u allergieën heeft en welke medicijnen u gebruikt. Daarom verzoeken wij u, indien mogelijk, een lijst van de medicijnen die u gebruikt mee te brengen naar het intakegesprek. Deze kunt u eventueel bij uw apotheek opvragen.

Zwangerschap

Als u (mogelijk) zwanger bent, is het noodzakelijk om dit bij uw eerste bezoek aan de radioloog te melden in verband met röntgenstraling tijdens het borstonderzoek.

Melden bij de radiologie

U meldt zich bij de radiologie, welke gevestigd is op de begane grond van de locatie Gouda (volg route 70).

U wordt vervolgens opgeroepen in de wachtruimte. Onze medewerkers vragen u om de verwijzing en geven u uitleg over de onderzoeken bij de radiologie. Houdt u er rekening mee dat een bezoek aan de radioloog (inclusief onderzoeken en uitslaggesprek) maximaal vier uur kan duren.

Fase 2: Onderzoeken bij de radiologie

Op de dag van uw bezoek aan de radioloog ondergaat u mogelijk verschillende onderzoeken:

1. Anamnese en lichamelijk onderzoek
2. Beeldvormend onderzoek
3. Naaldonderzoek (punctie/biopsie)

Stap 1: Anamnese en lichamelijk onderzoek

Tijdens het gesprek bij de radioloog wordt gevraagd naar de aard van uw klachten en naar uw medische voorgeschiedenis. Dit wordt de anamnese genoemd. Aansluitend vindt er lichamelijk onderzoek plaats. Hierbij worden uw beide borsten, hals en oksels bekeken (inspectie) en bevoeld (palpatie) op eventuele afwijkingen.

Stap 2: Beeldvormend onderzoek

Bent u doorverwezen via het Bevolkingsonderzoek dan zijn uw foto's

digitaal opgeslagen in het beeldenarchief. De radioloog beoordeelt de mammografie van het Bevolkingsonderzoek en maakt nieuwe en/of aanvullende foto's. Bij patiënten die zijn verwezen via de huisarts wordt (bijna) altijd een mammografie gemaakt. Na de mammografie doet de radioloog een echografie van de borst. De duur van beide onderzoeken varieert van 10 tot 20 minuten.

Mammografie (tomosynthese)

Bij een mammografie worden één of meer röntgenfoto's van uw borst gemaakt. In het GHZ wordt gebruikt gemaakt van een techniek genaamd tomosynthese waarmee hoogwaardige driedimensionale mammografiebeelden van de borst worden verkregen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van röntgenstralen waardoor afwijkingen aan de borst vaak goed op de foto worden gezien. Röntgenstralen zijn niet zichtbaar en niet voelbaar. De bij dit onderzoek gebruikte straling is zo gering, dat u daar niet ongerust over hoeft te zijn.

Voor het onderzoek ontkleedt u uw bovenlichaam in een aparte kleedruimte. Bij de tomosynthese wordt snel achter elkaar een serie foto's gemaakt van de borst. Deze serie foto's wordt door de computer omgezet in een 3D-beeld dat de radioloog kan beoordelen.

Om een zo duidelijk mogelijke opname te kunnen krijgen, wordt de borst stevig samengedrukt tussen twee kunststof platen. Het samendrukken van de borst kan pijnlijk zijn. Wanneer het onderzoek voor u pijnlijk is, kunt u dit melden aan de MBB'er. Het aandrukken van de borst is niet schadelijk, ook niet als u een knobbeltje heeft. De foto's worden direct door de radioloog beoordeeld. Zo nodig worden er aanvullende foto's gemaakt.

Echografie

Vaak wordt er in aansluiting op de mammografie een echografie van de borst verricht om de eventuele afwijking aan de borst met behulp van geluidsgolven goed in beeld te brengen. Voor dit onderzoek moet u zich eveneens

van boven uitkleden. De assistent(e) vraagt u daarna op een onderzoekstafel te gaan liggen, waarna de radioloog wat gel op de borst aanbrengt en met de echokop de borst(en) en oksel(s) onderzoekt. Er wordt bij echografie geen gebruik gemaakt van röntgenstralen en het onderzoek is niet pijnlijk.

Stap 3: Naaldonderzoek (biopsie)

Na het beeldvormend onderzoek is het meestal noodzakelijk om verder onderzoek te doen naar de aard van de afwijking. Hiervoor wordt weefselmateriaal afgenomen uit uw borst. Soms wordt besloten dat geen verder onderzoek nodig is.

Wanneer een 'biopsie' of aanvullend beeldvormend onderzoek nodig is, is het niet mogelijk om de diagnose binnen één dagdeel te stellen. U krijgt de uitslag in dat geval binnen enkele dagen.

Biopsie

Bij een biopsie wordt na een klein verdovingsprikje met behulp van echobeelden, een klein reepje weefsel uit de borst gehaald via een iets dikkere holle naald. Wij streven ernaar om de biopsie te laten plaatsvinden op de dag van de overige beeldvormende onderzoeken, maar het lukt niet altijd om dit zo in te plannen.

Er zijn verschillende manieren waarop een biopt genomen kan worden. Indien u voor deze onderzoeken in aanmerking komt, krijgt u hiervoor aparte folders met meer informatie.

Het weefselmateriaal wordt in het laboratorium door de patholoog onderzocht. Het onderzoeken van het weefselmateriaal kost twee dagen. Wanneer een biopsie nodig is, is het dus niet mogelijk om binnen één dagdeel de diagnose te stellen. Op de dag van het biopt (na het afnemen van een biopsie) neemt een medewerker van de mammapolikliniek telefonisch contact met u op voor nadere uitleg en het maken van vervolgafspraken. Uw arts zal de uitslag

van dit onderzoek tijdens een vervolgspraak met u bespreken.

Aanvullend beeldvormend onderzoek

Het kan ook voorkomen dat de afwijking alleen op de mammografie te zien is, maar niet voelbaar is en niet met echografie te zien is en/of een biopsie niet goed mogelijk is. Dan kan gekozen worden om aanvullend beeldvormend onderzoek te doen zoals een MRI-scan. Hierdoor is het vaak mogelijk om meer duidelijkheid te krijgen over de aard van de aandoening. Indien u voor deze onderzoeken in aanmerking komt, krijgt u hiervoor een folder met meer informatie.

Afhankelijk van de bevindingen van de radioloog, kan er besloten worden dat u aansluitend een gesprek krijgt op de mammapoli. Houd er dus rekening mee dat uw afspraak in het ziekenhuis langer kan duren.

Fase 3: Uitslag

Na de onderzoeken heeft u een uitslaggesprek waarin de voorlopige uitslag van de verschillende onderzoeken met u wordt besproken.

Een goedaardige afwijking

Gemiddeld wordt er bij 3 van de 4 patiënten een goedaardige afwijking geconstateerd en is er geen verdere behandeling nodig. In dat geval krijgt u, indien van toepassing, een terugverwijzing naar de huisarts en zo nodig een afspraak voor een controleonderzoek.

Een kwaadaardige afwijking

Wanneer uit de onderzoeken blijkt dat het om een kwaadaardige afwijking gaat, is dat een mededeling die voor veel mensen ingrijpend is en eerst verwerkt moet worden. Na afloop van het uitslaggesprek bij de chirurg of verpleegkundig specialist heeft u een gesprek met de gespecialiseerd verpleegkundige van de mammapolikliniek. Zij bespreekt al uw vragen met u en neemt nogmaals uitgebreid de uitslag van de onderzoeken, de aanvullende onderzoeken en de verdere behandeling met u door.

Multidisciplinair overleg (patiëntbespreking)

Alle onderzoeken worden op een later moment, tijdens de patiëntbespreking, door het gespecialiseerd behandelteam van het Groene Hart Ziekenhuis met specialisten uit het LUMC Leiden, besproken. Het doel van dit overleg is om het diagnostisch traject samen door te lopen en een passend behandelplan te maken. Mochten er uit de patiëntbespreking andere overwegingen komen dan met u is besproken tijdens het voorlopig uitslaggesprek, dan wordt u hierover geïnformeerd. Uw huisarts wordt geïnformeerd over de uitslag van uw onderzoeken en de eventuele verdere behandeling.

Meer informatie

Voor meer informatie over borstafwijkingen en de eventuele behandeling hiervan kunt u contact opnemen met de gespecialiseerd verpleegkundige van mammapolikliniek. De gespecialiseerd verpleegkundige is tijdens werkdagen van 08:30 tot 16.30 te bereiken op telefoonnummer: 0182 50 59 67 of via e-mail: mammacareverpleegkundigen@ghz.nl.

Ook kunt u voor meer informatie over onze zorg voor patiënten met borstkanker kijken op de website van ons ziekenhuis: www.ghz.nl/mammapoli

Groene Hart Ziekenhuis, locatie Gouda

Bleulandweg 10
2803 HH Gouda

Algemeen telefoonnummer ziekenhuis:
(0182) 50 50 50

Colofon

uitgave: Groene Hart Ziekenhuis, Gouda
productie: Marketing & Communicatie
augustus 2023
04.04.178